

Нийслэлийн Засаг даргын 2024 оны
04 дүгээр сарын 30-ний өдрийн
А/Н.Т.Б. дугаар захирамжийн
хавсралт

НИЙСЛЭЛИЙН ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХОТЫН СТАНДАРТЫН ГАЗРЫН ДҮРЭМ

Нэг.Нийтлэг үндэслэл

1.1.Нийслэлийн Хот байгуулалт, Хотын стандартын газрын (цаашид “Газар” гэх) Монгол Улсын Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, нийгэм эдийн засгийн зорилтууд, Нийслэлийн хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлого, Нийслэлийн Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Нийслэлийн нийгэм, эдийн засгийн зорилтууд болон Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Нийслэлийн Засаг даргаас хот байгуулалт, төлөвлөлт, барилгын талаар бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хотын стандартын тогтолцоог хөгжүүлэх үндсэн чиг үүрэг бүхий Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг мөн.

1.2.Газар нь үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотын эрх зүйн байдлын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Барилгын тухай хууль, Газрын тухай хууль, Стандартчилал, техникийн зохицуулалт, тохирлын үнэлгээний итгэмжлэлийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, Засгийн газар, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Нийслэлийн Засаг даргын шийдвэр, энэхүү дүрмийг мөрдөж ажиллана.

1.3.Газар нь үйл ажиллагааныхаа явц, үр дүнг Нийслэлийн Засаг даргын өмнө хариуцан тайлагнана.

1.4.Газар нь зохих журмын дагуу үйлдсэн тамга, тэмдэг, албан бичгийн хэвлэмэл хуудас хэрэглэх бөгөөд Төрийн сан банканд харилцах данстай байна.

Хоёр.Газрын эрхэм зорилго

2.1.Газрын зорилго нь нийслэл хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг Монгол Улсын урт, дунд, богино хугацааны хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн, нийслэлийн нийгэм, эдийн засгийн нөөц боломжид тулгуурлан иргэдийн оролцоотой төлөвлөх, хотын стандартын тогтолцоог бүрдүүлж, хөгжүүлэн дэд бүтэц, тээвэр, логикийн цогц систем бүхий нийслэл Улаанбаатар хотын дагуул хот, эдийн засгийн тусгай бүс байгуулах, хот байгуулалтын үйл ажиллагааг орчин үеийн дэвшилтэт технологийг ашиглан хурдан шуурхай, хүртээмжтэй байдлаар зохион байгуулахад оршино.

Гурав.Газрын үйл ажиллагаанд баримтлах зарчим

3.1.Газар нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Нэгдүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухайн хууль, Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх хэсэгт заасан төрийн үйл ажиллагаанд баримтлах үндсэн зарчимуудаас гадна дараах зарчмыг үйл ажиллагаандаа баримтална:

3.1.1.байгууллагын үнэ цэн, нэр хүндийг дээшлүүлж, төрийн үйлчилгээг чанартай, шуурхай, хүртээмжтэй хүргэх, ил тод, мэргэшсэн байх, үйл ажиллагааныхаа төлөө хариуцлага хүлээх;

3.1.2.иргэд, үйлчлүүлэгчид болон хамтран ажиллагч байгууллага, харилцагчдаа хүндэлж, тэдний эрэлт хэрэгцээ, шаардлагад хүндэтгэлтэй хандах;

3.1.3.хүнд суртал, авлигал, хээл хахууль, шан харамжаас ангид байх.

Дөрөв.Газрын үндсэн чиг үүрэг

4.1.Газар нь Улаанбаатар хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хот байгуулалт, төлөвлөлт, барилгын талаарх бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хотын стандартын тогтолцоог хөгжүүлж, иргэн, хуулийн этгээдээс гаргасан гомдлыг хуулийн хүрээнд шуурхай, нэг мөр барагдуулж дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

4.1.1.хот байгуулалтын чиглэлээр:

4.1.1.1.хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу хот байгуулалт, газрын харилцааны бодлого боловсруулахад санал гаргах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хяналт тавих;

4.1.1.2.нийслэлийн хэмжээнд хот төлөвлөлтийн чиглэлээр хийгдэх техник, эдийн засгийн үндэслэл, төсөл, хөтөлбөрийн ажлын даалгавар боловсруулах, санал өгөх, хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулах ажлыг зохион байгуулах;

4.1.1.3.орон нутгийн зэрэглэлтэй хот, суурин (дагуул хот, дэд төв)-ы ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг батлуулах, хэрэгжилтийг хангах;

4.1.1.4.хот байгуулалтын баримт бичгийн зургийн даалгаврыг боловсруулах, гэрээ байгуулах, зураг төслийн боловсруулалт, хэрэгжилтийн шатанд хяналт тавих;

4.1.1.5.барилга байгууламжийн гадна фасадын шийдэл бүхий Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, авто зам, замын болон дэд бүтцийн барилга, байгууламжийн төлөвлөлтийн даалгавар, нийтийн эдэлбэр газрын тохижилтын ажлын даалгавар боловсруулах, Загвар зураг батлуулах;

4.1.1.6.хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх төслийн байршлыг тогтоох, хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх төслийн ажлын даалгавар, барилгажилтын төсөл батлуулах;

4.1.1.7.Хот байгуулалтын тухай хууль, Барилгын тухай хууль, Хот суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай хууль, Зөвшөөрлийн тухай хууль болон салбарын холбогдох дүрэм, журамд заасан Нийслэлийн Засаг даргын хот байгуулалтын талаарх бүрэн эрхийг хэрэгжүүлж, захиргааны акт гаргах, хэрэгжилтийг тайлагнах.

4.1.2.дагуул хот, дэд төвийн төлөвлөлтийн чиглэлээр:

4.1.2.1.дагуул хот, эдийн засгийн тусгай бүс, дэд төвийг байгуулах, хөгжүүлэх талаар төрөөс баримтлах бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хүрээнд баримт бичгийн төслийг боловсруулах, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, санал өгөх, шинжлэх ухааны үндэслэл бүхий техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах ажлыг зохион байгуулж, суурь судалгаа хийж, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулж, шийдвэрлүүлэх;

4.1.2.2.эдийн засгийн тусгай бүсийг мэдээллийн технологи, инновац, аялал жуулчлал, соёл амралт, хүлэмж, агуулахын аж ахуй, хөнгөн болон хүнсний үйлдвэрлэл, агаарын хөлгийн засвар үйлчилгээ, угсралтын чиглэлээр хөгжүүлэх боломжийн талаар суурь судалгаа хийх, нийслэл болон орон нутгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд үзүүлэх үр нөлөөг тооцох.

4.1.3.нийслэл хотод баригдаж буй барилга байгууламжийн чиглэлээр:

4.1.3.1.барилгын ажил эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрлийн баримт бичгийн бүрдлийг хангуулж, барилгын ажлын зөвшөөрлийн гэрчилгээ олгох, сунгах, нэмэлт өөрчлөлт оруулах ажлыг зохион байгуулах, хэрэгжилтийг хангах;

4.1.3.2.барилга байгууламжийг паспортжуулах, газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварт хянан баталгаажуулалт хийх;

4.1.3.3.нийслэлийн нутаг дэвсгэрт хот байгуулалтын кадастр хөтлөх, хот байгуулалтын архивын санг бүрдүүлэх, барилга байгууламжид хаяг, дугаар олгох, мэдээллийн санд бүртгэх, зурган мэдээлэл олгох;

4.1.3.4.барилга байгууламжийн тэг тэнхлэг (улаан шугам), гүйцэтгэлийн байр зүйн зургийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд бүртгэх.

4.1.4.инженерийн шугам сүлжээний чиглэлээр:

4.1.4.1.инженерийн шугам сүлжээ болон авто замын төлөвлөлтийг хот байгуулалтын бодлоготой уялдуулж төлөвлөх, төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх;

4.1.4.2.инженерийн шугам сүлжээ болон авто замын дэд бүтцийн барилга, байгууламжийн ажлын даалгавар боловсруулж батлуулах, төлөвлөлтийн трасс зөвшилцөх, мэдээллийн санд бүртгэх.

4.1.5.хотын стандарт, норм ба дүрмийг боловсронгуй болгох чиглэлээр:

4.1.5.1.нийслэлийн хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн хотын стандартын тогтолцоог боловсруулах ажлыг зохион байгуулах, Ерөнхий архитектораас өгсөн чиглэлийн дагуу норм ба дүрэмд санал өгч оролцох, эрх бүхий байгууллагаар батлуулах, хэрэглэх, дагаж мөрдөхөд чиглэсэн удирдамж, арга зүйн тогтолцоог хөгжүүлэх;

4.1.5.2.хотын стандартын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх, хөтлөх;

4.1.5.3.стандарт, норм, дүрмийг мөрдүүлэхэд иргэн, хуулийн этгээдийг мэдээлэл, сургалт, арга зүйгээр хангах, зөвлөн туслах, сурталчлан таниулах.

Тав.Газрын зохион байгуулалтын бүтэц

5.1.Газрын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг Нийслэлийн Засаг дарга батална.

5.2.Газрын бүтцийн нэгж үйл ажиллагааныхаа явц, үр дүнг газрын даргын өмнө хариуцан тайлагнана.

5.3.Газар нь хариуцсан чиг үүргийн хүрээнд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах бөгөөд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг Нийслэлийн Засаг дарга, чиг үүргийн удирдлагын саналыг тусган батлуулж, хэрэгжилтийг зохион байгуулан, хяналт тавьж ажиллана.

5.4.Газар нь Улсын Их Хурал, Засгийн газар, Ерөнхийлөгчийн Тамгын газар болон төрийн захиргааны төв байгууллагатай Нийслэлийн Засаг даргаар дамжуулан харилцана.

5.5.Газар нь хууль тогтоомж, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, Засаг даргын захирамж, үүрэг, даалгавар, төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, үйл ажиллагааны явц, гүйцэтгэлийн үр дүнг тогтоосон хугацаанд Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт тайлагнана.

Зургаа.Газрын удирдлагын тогтолцоо

6.1.Газрын даргыг Нийслэлийн Засаг дарга томилж, чөлөөлнө.

6.2.Газрын удирдлагын тогтолцоо нь чиг үүргийн болон шугаман удирдлагатай хавсарсан хэлбэртэй байна.

6.3.Газрын хариуцсан чиг үүрэгт хамаарах нийслэлийн хөгжлийн урт, дунд, богино хугацааны бодлогын баримт бичиг боловсруулах, батлуулах, салбар дундын уялдааг хангах, зохицуулах, хяналт тавих, захиргааны эрх хэмжээний асуудлаар зөвлөмж, чиглэл өгөх, мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлэх, үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хяналт тавих чиг үүргийн удирдлагыг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар хэрэгжүүлнэ.

6.4.Газрын хариуцсан чиг үүргийн хүрээнд нийслэлийн хөгжлийн бодлогод нийцүүлэн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулж, батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих, чиг үүргийн удирдлагаас өгсөн зөвлөмж, чиглэлийн дагуу ажиллах, үйл явц, үр дүнг тогтоосон хугацаанд тайлагнах, газрыг нэгдсэн удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах шугаман удирдлагыг газрын дарга хэрэгжүүлнэ.

Долоо.Газрын даргын чиг үүрэг

7.1.Газрын дарга дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

7.1.1.хууль тогтоомжоор олгосон эрх хэмжээний хүрээнд тушаал гаргах, газрын хөдөлмөрийн дотоод журам, холбогдох дүрэм, журмыг баталж мөрдүүлэх;

7.1.2.батлагдсан бүтэц, орон тооны хүрээнд хууль, журмын дагуу албан хаагчдыг томилох, чөлөөлөх, урамшуулах, сахилгын шийтгэл ногдуулах, албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулж, батлуулах;

7.1.3.нэгжийн дарга, төрийн захиргааны албан хаагчидтай гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, төрийн үйлчилгээний албан хаагчидтай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллах;

7.1.4.сахилга, дэг журам, төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээг сахиулах, албан хаагчдын ажлын цаг ашиглалт, эд хөрөнгийн ашиглалт, зарцуулалт, хамгаалалтад хяналт тавьж, зөрчил, дутагдлыг арилгах, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах;

7.1.5.албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг хууль тогтоомж, хөдөлмөрийн дотоод журмын дагуу шийдвэрлэх, мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

7.1.6.газрын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, ажлын байрны чиг үүргийн давхардал, хийдлийг арилгаж, уялдаа холбоог сайжруулах, боловсронгуй болгох арга хэмжээ авах;

7.1.7.хариуцсан чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журам, дүрэм, журам, норм, үндэсний болон хотын стандартын төсөл боловсруулах, хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй хууль тогтоомж, дүрэм журам, норм стандартыг мөрдүүлэх;

7.1.8.стандарт, норм, дүрмийн хэрэгжилтэд мониторинг, тандалт судалгаа хийх;

7.1.9.хотын стандартын хэрэгжилттэй холбоотой судалгаа, мэдээлэл тэдгээрийн үр дүнг холбогдох мэдээллийн санд нэгтгэн баяжуулах;

7.1.10.хариуцсан чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар удирдах албан тушаалтанд хандаж санал гаргах, шийдвэрлүүлэх;

7.1.11.хариуцсан чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар удирдах албан тушаалтан, холбогдох байгууллага, албан хаагчдыг мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, зөвлөмжөөр хангах;

7.1.12.архив, албан хэрэг хөтлөлтийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

7.1.13.чиг үүрэгтэй холбоотой асуудлаар иргэн, хуулийн этгээдээс гаргасан өргөдөл, гомдлыг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж, үндэслэл бүхий хариу өгөх;

7.1.14. гадаад, дотоодын төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хууль тогтоомжийн хүрээнд хамтарч ажиллах;

7.1.15. барилга байгууламжийн байршил тогтоох, загвар зураг батлуулах үйл ажиллагааг зохион байгуулах, нэгдсэн бүртгэл хөтлөх, хадгалах, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах, хот байгуулалтын мэдээллийн менежментийн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

7.1.16.дүрмийн 4.1.3.3-т заасан үйлчилгээ болон барилга байгууламжид хаяг дугаар олгох, зурган мэдээллийн үйлчилгээний зардлыг тогтоох;

7.1.17.хууль тогтоомжид заасан бусад чиг үүрэг.

7.2.Газрын дарга дэргэдээ байгууллагын зорилт, чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон асуудлаар санал, дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий Зөвлөл байгуулан ажиллуулж болно.

7.3.Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг газрын дарга батална.

Найм.Хариуцлага

8.1.Албан ажилдаа хариуцлагагүй хандсаны улмаас бусдын хууль ёсны эрх ашгийг хохироосон, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө болон энэ дүрмээр хүлээсэн үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн ажилтан, албан хаагчдад Төрийн албаны тухай хууль болон холбогдох бусад хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

Ес.Бусад зүйл

9.1.Энэ дүрэмд Нийслэлийн Засаг даргын захирамжаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд тэдгээр нь дүрмийн салшгүй хэсэг болно.

9.2.Энэ дүрэм, түүнд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг тухай бүр холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ.

---oOo---